

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. II. De Tempore intrinseco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

rum, qui dicitur Nisan, cujus nempe Luna seu dies 14. in æquinoctium incidit, aut proximè æquinoctium vernum sequitur: non debet autem cum Judæis, aut Quartadecimanis Pascha celebrari in ipsa Luna 14. sed die Dominico, qui proximè Lunam 14. sequitur, consequenter hebdomade 3. intra diem 15. & 21. mensis primi Judæorum. Ut porrò inveniatur tam æquinoctium quàm Luna 14. in ordine ad Pascha, Ecclesia justissimis ex causis non adhibet calculum Astronomicum, sed computum civilem & cyclicum, procedendo per dies solidos, & minutias hinc inde neglectas suo tempore, addendo vel demendo diem, compensando; ut omittis litigandi occasionibus faciliores tradat regulas, quæ in toto terrarum orbe æqualiter à Christianis observari possint. Æquinoctium nempe diei 21. Martii, quæ est inter extremas, in quas æquinoctium incidere potest, quasi mediâ, affixit; Lunam verò 14. investigat per epactas in Calendario Ecclesiastico dispositas, numerando Lunam 14. ab epacta currente, quæ initium mensis lunaris indicat, & quotannis per 11. ferè dies regreditur, quia totidem ferè diebus solaris annus lunarem superat: hi proinde dies post ultimam lunationem residui, dicuntur epactales, & ætatem Lunæ initio anni sequentis indicant; quæ omnia meliùs intelliguntur ex Contempl. 8.

§. II.

De Tempore intrinseco.

PRæter tempus extrinsecum, datur tempus intrinsecum, quod durationem dicimus: nam tempus extrinsecum duntaxat est mensura intrinseci, quod daretur, etiam si nullum existeret tempus extrinsecum; sublato enim omni motu fiderum, & alio quocunque, si DEUS me conservet, adhuc duro, possumque plus vel minus durare, & huic vel alteri virtualitati æternitatis Dei coexistere. Et hæc duratio probabiliter est entitas modalis, ob easdem rationes, quas pro unione attulimus: cum enim res durans indifferens sit, ut duret hoc vel alio tempore, ut coexistat huic vel alteri virtualitati æternitatis Divinæ, ut duret plus aut minus, debet dari aliquid, per quod hæc indifferentia tollatur, quod vix meliùs explicari potest, quàm per modum, quem durationem dicimus.

Dices: DEUS durat hodie & cras per hoc præcisè, quòd respondeat tali temporis extrinseco: ergo etiam id poterit creatura sine modo superaddito. Deinde duratio hodierna non posset à Deo cras reproduci aut conservari: ergo non minùs repugnaret ejus dominio, quàm creatura indestructibilis. Resp. ne. consequ. Disparitas est, quia DEUS ad nullum tempus est indifferens, sed ex essentia sua existit semper: ergo implicat dari aliud, quin eidem coexistat DEUS: creatura verò, cum sit indifferens, indiget alio determinante, quod nullam ampliùs habeat indifferentiam, qualis est entitas modalis. Ad alterum, iterum ne. consequ. Quòd enim DEUS essentias rerum mutare non possit facièndo contradictoria, nihil imperfectionis in eo arguit. Quòd additur de creatura, quæ destrui non posset, utique hæc magis repugnat quàm creatura, quæ non possit conservari; quia prior nimiam perfectionem arguit, & minorem, quàm par sit, subjectionem ad DEI dominium: at verò ex eo, quòd creatura non possit conservari, potiùs arguitur defectus perfectionis, qui utrique creaturæ non repugnat.

Quanta porrò sit durationum brevitatis, patet imprimis ex motu fiderum, quæ

quæ intra momentum seu arteriæ pulsum ingens percurrunt spatium, atque ad eò producuntur innumeræ ubicationes diversæ, quarum quælibet suam habet distinctam durationem successivam, quæ omnem fugit imaginationem, & ab intellectu humano minimè discerni potest; non tamen id negaverim Angelis, quibus convenit ad majorem DEL gloriam, ut has durationes possint discernere, quanquam vix aut omnino non possint concipere breviores, ut ad eò non videant creaturam, quæ ex natura durationis per tempus notabile existat necessariò.

Quæres 1. quid sit æternitas? Resp. illam, si sumatur simpliciter & absolute, definiri à Boëtio, quòd sit *interminabilis vitæ tota simul & perfecta possessio*. Qua definitione, ut ait S. Thomas, duo continentur, ex quibus Divina æternitas nobis innotescit: primum est interminabilitas, id est, carentia principii & finis; alterum est uniformitas, & immutabilitas, seu carentia successione & mutationis, quod per nomen possessionis designatur, quia id, quod possidetur, firmiter & quietè habetur. Et hæc æternitas perfecta soli Deo competit; hinc S. Aug. lib. 11. de Civ. Dei, ait: *DEL æternitas est DEL substantia, que nihil habet mutabile; ibi nihil est præteritum, quasi jam non sit, nihil est futurum, quasi nondum sit; sed non est ibi, nisi est.* Unde DEUS ipse dixit ad Moylen: *Ego sum, qui sum.* Æternitas tamen subinde accipitur pro quacunque alia duratione seu durationibus sine fine; sic dicimus, in inferno dari æternitatem poenarum.

Quæres 2. quid sit ævum? Resp. licet ævum sæpè nihil aliud denotet, quam diuturnam ætatem, quo in sensu dicimus res aliquas v. g. plerosque montes esse mundo coævus, hoc est, tamdiu durasse ac mundus, saltem à tempore diluvii: Ævum tamen propriè est duratio indefectibilis rerum permanentium, & ex natura sua incorruptibilem, ut Angelorum & animæ rationalis; unde communiter dicitur esse quid medium inter tempus & æternitatem, in quantum dicit aliquod principium, sicuti tempus: nullum autem finem, sicut æternitas.

Quæres 3. quid sit tempus imaginarium? Resp. nihil aliud esse, quam ipsas durationes rerum possibiles: sic ante mundi constitutionem dabatur tempus imaginarium, quia tunc DEUS, si voluisset, potuisset res cum variis durationibus producere: revera tamen nihil fuit actum, nisi Deus solus in seipso & in sua æternitate beatissimus. Unde S. Aug. lib. 12. de Civit. Dei, *Ubi nulla est creatura, inquit, cujus mutabilibus motibus tempora peraguntur, tempora omnino esse non possunt.* Et lib. 11. Conf. cap. 15. Deum sic alloquitur: *Unde poterant innumera secula præterisse, quæ ipse non feceras, cum sis omnium sæculorum Auctor & Conditor, aut quæ tempora fuissent, quæ abs te condita non essent?*

CAPUT II.

De Principio & Fine Mundi.

Mundus à Deo productus est in tempore: an autem absolute potuisset esse ab æterno, colligi potest ex dictis de infinito. Veritas hæc est de Fide contra Aristotelem, Epicurum, &c. *In principio enim, uti ait Script. Genes. 1. Creavit DEUS calum & terram.* Ex quibus duo colligimus, nimirum mundum fuisse creatum à Deo, seu omnino productum ex nihilo; & hoc in tempore,